

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá srovnáním postojů dvou východokřesťanských tradic – orthodoxní a koptské – ke IV. ekumenickému sněmu, který se sešel v roce 451 v Chalkedonu. Zatímco Pravoslavná církev tento sněm považuje v souladu s pravověrným učením, monofyzitská, resp. nechalkedonská Koptská ortodoxní církev, jej považuje za návrat k heterodoxnímu učení zvaném nestoriánství. Obě křesťanské tradice se ale považují za orthodoxní. Pro pravoslavné křesťany představuje Chalkedon zásadní průlom ve vytržbení christologické nauky, konkrétně učení o dvou přirozenostech – božské a lidské – v jedné osobě Krista, ve kterém Koptové vidí návrat k nestoriánské herezi, která narušovala integritu Kristovy osoby svým dualismem. Práce předkládá pohled na Chalkedonský sněm z obou perspektiv objektivním pohledem. V práci jsem vyšel z autorů z pravoslavného i koptského prostředí, ale také z autorů, kteří se tímto tématem zabývali z čistě historicko-teologického hlediska. Jsou v ní mj. uvedeny všechny teologické i neteologické důvody, proč Koptové dodnes odmítají přijmout závěry tohoto ekumenického sněmu. Snažil jsem se poukázat na to, že monofyzitismus, resp. miafyzitismus – jehož cestou se Koptové vydali – nepředstavuje z teologického orthodoxní pohledu pouze heretickou nauku, ale také v sobě skrývá prvky nacionalismu, kterým se národy žijící ve východních částech Východořímské říše vymezovaly vůči helénismu, jenž se v té době silně projevoval v Pravoslavné církvi. Mezi tyto národy patří právě Koptové, kteří byli největšími odpůrci nauky, jež byla přijata v Chalkedonu, zároveň se u nich také nejvíce projevovali národnostně-separatistické tendence. V práci nejsou opomenuty ani události předcházející sněmu, jeho průběh, význam z dogmatického a kanonického hlediska a bezprostřední následky, které způsobil. Zohledněn je i vztah mezi Pravoslavnou církví a Koptskou ortodoxní církví a jejich vzájemný dialog. Pozornost je věnována i christologii svatého Cyrila Alexandrijského, i ta je zohledněna z obou perspektiv.